

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Gerontologia społeczna

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Praca socjalna		Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -		Kod zajęć 24PSOS.18P.06929.23
Jednostka organizacyjna Wydział Socjologii		Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki		
Koordynator zajęć	Jolanta Twardowska-Rajewska	
Prowadzący zajęcia	Jolanta Twardowska-Rajewska	
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przedstawienie problemów demograficznych XXI wieku – starzenie się społeczeństw szczególnie cywilizacji zachodniej i całego świata.
C2	Przedstawienie problemów zdrowotnych :somatycznych i psycho - emocjonalnych ; opieka medyczna i społeczna.
C3	Zapoznanie z sytuacją socjo-ekonomiczną seniorów polskich w dobie przemian politycznych, ekonomicznych i społecznych - ubożenie, wyuczona bezradność, postawa bierna, roszczeniowa, ekskluzja społeczna.
C4	Przybliżenie psychospołecznych aspektów starzenia. Aktywizacja edukacyjna i społeczna seniorów jako sposób przeciwdziałania, marginalizacji i dyskryminacji ze względu na wiek
C5	Ukazanie bio-psycho-społecznych aspektów samotności seniorów

Wymagania wstępne

Wiedza z przedmiotów I roku studiów

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna podstawowe pojęcia i teorie gerontologii stosowane w opisie zjawisk i procesów związanych ze starzeniem się i starością	PSO_K1_W02, PSO_K1_W06	Egzamin pisemny
W2	Umie rozróżnić cechy normalnego, przedwczesnego i zaawansowanego starzenia się człowieka	PSO_K1_W02, PSO_K1_W06	Egzamin pisemny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi stosować kategorie analizy socjologicznej w procesie inwentaryzacji społeczno-kulturowych determinant starzenia się i starości	PSO_K1_U01, PSO_K1_U02, PSO_K1_U06	Egzamin pisemny
U2	Potrafi opisać miejsce i role człowieka starego w rodzinie i społeczności lokalnej oraz w szerszych zbiorowościach.	PSO_K1_U02, PSO_K1_U06, PSO_K1_U11	Egzamin pisemny
U3	Rozpozna i scharakteryzuje podstawowe kategorie grup ryzyka marginalizacji i wykluczenia społecznego wśród seniorów	PSO_K1_U02, PSO_K1_U06	Egzamin pisemny
U4	Potrafi korzystać z zasobów gerontologii w opisie wyjaśnianiu położenia społecznego i funkcjonowania seniorów oraz wyszukać i zinterpretować dane statystyczne informujące o poziomie i tempie starzenia populacji	PSO_K1_U02, PSO_K1_U06	Egzamin pisemny
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Posiada kompetencje pracy w grupie i współdziałania w konstruowaniu planu pomocy i wsparcia dla seniorów	PSO_K1_K01, PSO_K1_K02, PSO_K1_K04, PSO_K1_K05	Egzamin pisemny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Przedmiot, zainteresowania i obszar badawczy gerontologii społecznej	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1	Wykład
2.	Demograficzne przejawy i konsekwencje starzenia się populacji	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1	Wykład
3.	Biologiczne i zdrowotne aspekty starzenia się – profilaktyka starzenia i starości. Zadania rozwojowe w starości-postawy ludzi starych wobec starości	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1	Wykład
4.	Seniorzy w strukturze społecznej: człowiek stary w rodzinie i instytucjach – przejawy dyskryminacji osób starszych (ageism) . Zasoby ludzi starych i ich otoczenia – położenie i potrzeby materialne seniorów	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1	Wykład
5.	Przejawy dewiacji i patologii społecznej wśród ludzi starych – przemoc wobec seniorów	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1	Wykład
6.	Czynniki sprzyjające izolacji ludzi starych na poziomie jednostkowym i środowiskowym: spirala senilizmu droga ku marginalizacji i wykluczeniu	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1	Wykład
7.	Ku nowej architekturze programów gerontologicznych : priorytety i kierunku polityki społecznej wobec starości i starzenia się	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Dyskusja

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Praca pisemna (z cytowaniem piśmiennictwa) na jeden z zaproponowanych tematów do wyboru. Na ocenę pracy składa się: • bardzo dobry (bdb; 5,0): zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, trafny i celowy dobór wątków, logiczne i adekwatne wypowiedzi/komentarze, unikanie spekulacji i podpierania się wiedzą potoczną, własne i krytyczne przemyślenia poparte wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury przedmiotu; poprawność pod względem formalno-edytorskim, brak błędów merytorycznych. • dobry plus (+db; 4,5): zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, trafny i celowy dobór wątków, logiczne i adekwatne wypowiedzi/komentarze, unikanie spekulacji i podpierania się wiedzą potoczną, własne przemyślenia poparte wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury przedmiotu; praca stworzona poprawnie pod względem formalno-edytorskim, brak błędów merytorycznych • dobry (db; 4,0): zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, trafny i celowy dobór wątków, logiczne i adekwatne wypowiedzi/komentarze, unikanie spekulacji, możliwe drobne uchybienia polegające na podpieraniu się wiedzą potoczną, własne przemyślenia poparte wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury przedmiotu, praca przygotowana poprawnie pod względem formalno-edytorskim, brak błędów merytorycznych • dostateczny plus (+dst; 3,5): zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, dostatecznie trafny dobór wątków do prezentacji, możliwe drobne uchybienia w wypowiedzi/komentarzach, unikanie spekulacji, możliwe drobne uchybienia polegające na podpieraniu się wiedzą potoczną, przemyślenia poparte wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury przedmiotu, drobne błędy formalno-edytorskie, możliwe drobne błędy merytoryczne • dostateczny (dst; 3,0): zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, dostatecznie trafny dobór wątków, możliwe uchybienia w wypowiedzi/komentarzach, przemyślenia poparte wiedzą wyniesioną z zajęć, możliwe błędy pod względem formalno-edytorskim, możliwe błędy merytoryczne • niedostateczny (ndst; 2,0): poważne błędy merytoryczne lub poważne błędy formalno-edytorskie uniemożliwiające zrozumienie pracy, braki w odwołaniach do źródeł i słownictwa

Literatura

Obowiązkowa

1. Szatur-Jaworska B., P.Błędowski, M.Dzięgielewska, Podstawy gerontologii społecznej.Wyd.ASPRA-JR, Warszawa 2006
2. Trafiałek E. Polska Starość w dobie przemian.Wyd. Śląsk, Katowice 2003
3. Jankowski D, K.Przyszczykowski, J.Skrzypczak, Edukacja dorosłych, Wyd.Naukowe UAM Poznań 2008
4. Woźniak Z., Bariery w reformowaniu systemu opieki zdrowotnej w Polsce, Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny, zeszyt 1/2002,s.261-290

Dodatkowa

1. Senior w domu. Opieka długoterminowa nad niesprawnym seniorem.(red) J.Twardowska-Rajewska, Wyd.Naukowe UAM, Poznań 2007
2. Człowiek stary w rodzinie i społeczeństwie. A.Kotlarska-Michalska (red), Roczniki Socjologii Rodziny. Studia socjologiczne oraz interdyscyplinarne. T.XXIII (2013), Wyd.Nauk.UAM

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Przygotowanie pracy pisemnej	20
Czytanie wskazanej literatury	10

Przygotowanie do egzaminu	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PSO_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wspierania, inicjowania i realizowania działań z obszaru pomocy społecznej i polityki społecznej
PSO_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania aktywności w grupach i w instytucjach z zachowaniem zasad przedsiębiorczości i uwzględnieniem wrażliwości społecznej
PSO_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do refleksyjnego i odpowiedzialnego korzystania z wiedzy niezbędnej do świadczenia pracy socjalnej
PSO_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do twórczego wykonywania ról zawodowych i odpowiedzialności za wykonywane zadania
PSO_K1_U01	Absolwent/ka potrafi samodzielnie korzystać z wiedzy naukowej przydatnej w świadczeniu pracy socjalnej
PSO_K1_U02	Absolwent/ka potrafi stosować metody pracy socjalnej w pomocy jednostce, rodzinie, grupie, społeczności oraz samodzielnie prowadzić diagnozę w obszarze działań pomocowych
PSO_K1_U06	Absolwent/ka potrafi przewidywać zagrożenia rozwoju i zachowania jednostki oraz zaplanować i koordynować działania instytucjonalne o charakterze profilaktyczno-kompensacyjnym lub pomocowym
PSO_K1_U11	Absolwent/ka potrafi pracować przyjmując różne role zawodowe istotne dla pracy socjalnej
PSO_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podłoże teoretyczne pracy socjalnej, teorie, metody/techniki/modele pracy socjalnej, rozumie zasady ich stosowania w działalności praktycznej
PSO_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu różnorodne determinanty indywidualnych i zbiorowych zachowań oraz złożoność problemów jednostek i grup społecznych wraz z ich wzajemnymi uwarunkowaniami, oraz reguły zmian społecznych